

Surun kohdatessa – opas läheisensä menettäneelle

LAPPEENRANNAN EV.LUT. SEURAKUNNAT

Siunaus hyvälle matkalle

Läheisen kuolema on syvä ja voimakas kokemus. Kuolema on aina yllättävä - odotettunakin. Hautaan siunaaminen on omaisille tärkeä tapahtuma lohdutuksen ja surusta toipumisen kannalta. Omaiset ja muut läheiset rukoilevat kuolleen läheisen puolesta ja saattavat hänet viimeiselle matkalleen Jumalan sanaan turvaten. Ylösnousemuksen sanoma antaa toivoa - vielä nähdään.

Hautajaisiin kuuluu myös kiitollisuus yhteisestä ajasta ja elämästä. Vainajasta puhuminen ja yhdessä muisteleminen lohduttavat. Hautaan siunaaminen rakentuu surun ja kuoleman kokemisen, seurakuntayhteyden sekä toivon ja ylösnousemususkon varaan.

Hautauksesta sopiminen

Hautajaisten käytännön järjestelyissä auttaa ja neuvoo Lappeenrannan seurakuntien palvelupisteet, johon henkilökohtaiseen käyntiin pyydetään varaamaan asiointiaika. Hautajaisten järjestelyistä voidaan sopia myös puhelimitse. Asioiden hoidon voi aloittaa ennen hautausluvan saamista.

Lappeenrannan seurakuntien palvelupiste

- Koulukatu 12 A, 53100 Lappeenranta, 040 3126 284 tai 040 3126 281
- lappeenranta.palvelupiste@evl.fi
- avoinna ma - to klo 10 – 15 ja pe klo 10 - 13

Joutsenon seurakuntatoimisto

- Penttiläntie 5, 54100 Joutseno, 040 3126 296
- joutseno.seurakunta@evl.fi
- avoinna ma – pe klo 9 - 14

Palvelupisteen kanssa sovitaan seuraavista asioista:

- ✓ siunaustilaisuuden aika ja paikka
- ✓ pappi ja kanttori
- ✓ hautapaikka
- ✓ sielunkellojen soitto
- ✓ ilmoittaminen jumalanpalveluksessa ja lehdessä
- ✓ muistotilaisuutta varten seurakunnan tilan varaus
- ✓ virkatodistustilaus perunkirjoitusta varten
- ✓ tuhkauurnan maahan laskeminen

Siunauksessa huomioidaan vainajan toiveet toimituksen osalta. Hautajaiset toimitetaan lauantaisin tai arkipäivinä (ti-pe). Pyhäpäivinä siunataan vain poikkeustapauksissa. Kirkkoon kuulumattomien siunaamiset toimitetaan arkipäivisin, tiistai-perjantai. Siunaukset toimitetaan siunauskappelissa, kirkossa, haudalla tai erikseen pyydettyinä vainajan kotona.

Hautapaikka

Hautaustoimilain 4 §:n mukaan evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien hautausmaat toimivat yleisinä hautausmaina. Kirkkoon kuulumaton vainaja on myös oikeutettu saamaan hautasijan kotikuntalain mukaisesti. Hautapaikka hankitaan seurakuntien palvelupisteen kautta.

Omaiset voivat itse valita hautausmaan. Hautapaikkoja voivat olla sukuhaudat (arkkuhauta), urnasukuhaudat, urnapuisto ja muistolehto. Vainaja voidaan erityisestä pyynnöstä haudata Rauhan hautausmaan yhteydessä sijaitsevalle tunnustuksettomalle hautausmaa-alueelle. Hautauksesta sovitaan tällöin aina Joutsenon seurakuntatoimiston kanssa.

Hautapaikan voi lunastaa arku- ja urnasukuhauta-alueella 40 vuoden pituiseksi hallinta-ajaksi. Hallinta-aikaa voidaan jatkaa hallinta-ajan päätyttyä. Hautauksen yhteydessä tarkistetaan aina, että hautapaikan hallintaa on voimassa vähintään 25 vuotta.

Tuhkauurna voidaan laskea sukuhautaan. Joutsenossa, Lepolassa ja Ristikankaalla tuhkauurna voidaan laskea myös urnasukuhautaan, urnapuistoon tai muistolehtoon, ja Ylämaalla sukuhautaan tai muistolehtoon.

Urnapuistoon ja muistolehtoon hautauksen hoitaa seurakunta, omaisille ei muodostu hautapaikkaan hautaoikeutta. Urnapuistossa on kaikilla yhteinen muistokivi, johon omaiset voivat halutessaan tilata nimilaatan. Muistolehtoon ei jää mitään näkyvää tietoa vainajasta. Ylämaan muistolehtoon haudatuille voivat omaiset halutessaan tilata nimilaatan.

Ristikankaan hautausmaa. Kuva: Marjatta Kupias

Uurna-alueilla on urnapuistoon ja muistolehtoon haudattujen yhteinen muistelu- paikka, johon omaiset voivat tuoda hautakynttilöitä tai kukkia. Seurakuntayhtymä vastaa alueen ylläpidosta poistaen alueelta palaneet kynttilät ja kuihtuneet kukat. Tilan yleisilmeen vuoksi muistelupaikalle ei tule tuoda kynttilälyhtyjä tai koriste- esineitä.

Hautapaikkojen ja hautaoikeuden jatkamisen hinnat vahvistetaan vuosittain. Hau- dan hoidosta voi tehdä sopimuksen seurakunnan kanssa erillistä korvausta vas- taan.

Hinnastot saat seurakuntien palvelupisteistä tai seurakuntayhtymän verkkosivuilta.

Jos vainajan tuhka haudataan tai sirotellaan muualle kuin hautausmaalle tuhkan sijoittamiseen tarvitaan aina maanomistajan lupa.

Hautamuistomerkillä tarvitaan aina kirjallinen lupa. Hautamuistomerkin voi tilata hautaustoimiston kautta tai kiviliikkeestä.

Ennen hautaan siunaamista

Sielunkellot

Vainajan muistolle voidaan pyynnöstä soittaa ns. sielun- eli sanomakelloja. Omaiset voivat kuunnella sielunkellot kirkossa tai kirkon edustalla.

Ilmoittaminen seurakunnalle jumalanpalveluksessa ja sanomalehdissä

Omaisten kanssa sovitaan, milloin vainajaa muistetaan esirukouksessa jumalanpalveluksessa. Tavallisimmin esirukous luetaan hautausta seuraavana sunnuntaina, ja vainajan nimi ilmoitetaan lehdessä seurakunnan kirkollisissa ilmoituksissa sitä seuraavalla viikolla sekä vainajaa muistetaan Pyhäinpäivänä. Ilmoittamisesta voi myös kieltäytyä.

Virkatodistustilaus

Virkatodistustilauksen perunkirjoitusta ja pankkiasioita varten voi jättää palvelupisteeseen Koulukatu 12 tai Joutsenon seurakuntatoimistoon, puhelimitse numeroon 040 195 2599, ma – to klo 9 – 12 tai tilata virkatodistuspalvelusta

<https://tilaavirkatodistus.fi>. Lappeenrannan seurakuntien todistukset tehdään Kouvolan aluekeskusrekisterissä, josta ne postitetaan asiakkaille. Vainajasta laaditaan valtakunnallinen todistus, jos hän on kuollut aluekeskusrekisteriin kuuluvassa seurakunnassa tai ollut viimeksi kirjoilla aluekeskusrekisteriin kuuluvassa seurakunnassa ennen siirtymistä toiseen rekisteriin. Todistukset tehdään tilausjärjestyksessä. Toimitusajat todistuksille ovat pitkiä, joten tilaus kannattaa tehdä viimeistään sovittaessa seurakunnan kanssa hautajaisjärjestelyistä.

Keskustelu siunauksen toimittavan papin kanssa

Pappi ottaa yhteyttä omaisiin ja sopii toimituskeskustelusta omaisten kanssa. Siunauksesta sopiminen ja poisnukkuneen elämästä kertominen on osa surutyötä. Samalla valitaan virret ja suunnitellaan siunaustilaisuuden / hautajaisten kulku, sekä kukkatervehdysten laskeminen.

Musiikkitoiveista sovitaan kanttorin kanssa. Musiikin tulee olla siunaustilaisuuden luonteeseen sopivaa.

Hautaan siunaaminen

Lähiomaiset istuvat kappelissa tai kirkossa etupenkkeihin. Pappi ohjaa siunaustilaisuuden kulkua. Hautaan siunaaminen on jumalanpalvelus, joka koostuu Jumalan sanasta, rukouksesta, virsistä, papin puheesta ja muusta musiikista. Kukkalaitteet voidaan laskea joko tilaisuuden alussa tai loppupuolella.

Koronaepidemian aikana hautaan siunaamisen osallistujamäärässä noudatetaan alueellisia aluehallintoviraston tai kuntien tartuntatautien torjunnasta vastaavan toimielimen kokoontumisrajoituksia. Pastoraalisista syistä niistä voidaan kuitenkin maltillisesti poiketa, kun turvaetäisyyksiä ja hygieniaohjeita noudatetaan tunnollisesti.

Läheisenkään perheenjäsen, jos hän on sairaana ja voi epäillä tartuntaa, ei tule osallistua tilaisuuteen. Kohtaamisissa tulee noudattaa terveystieteiden ohjeita.

Siunaustilaisuuden valokuvaamisen, videoinnin tai striimaamisen tulee tapahtua siunaustilaisuutta häiritsemättä.

Siirtyminen kappelilta

Hautaan laskettaessa arkulle tarvitaan kuusi kantajaa. Siunauksen jälkeen arkku kannetaan suntion johdolla ulkona odottavaan saattovaunuun surumusiikin soidesa.

Pappi ja suntio kulkevat koko matkan saaton edellä. Kirkon tai kappelin kelloja soimitaan vainajaa haudalle saatettaessa.

Mikäli vainaja tuhkataan, arkku voi jäädä paikalleen alttarille tai se voidaan saattaa ruumisautoon. Muistokukat lasketaan sisällä ja omaiset tai hautaustoimisto vie ne siunaustilaisuuden jälkeen tulevalle hautapaikalle tai muistelupaikalle.

Päättömusiikin jälkeen joku omaisista voi toivottaa läsnäolijat tervetulleiksi muistotilaisuuteen.

Tarvittaessa kappeleissa on käytettävissä pyörätuoli.

Arkun hautaan laskeminen

Laskettaessa arkkua hautaan voidaan laulaa virttä. Laskettuaan arkun kantajat hiljentyvät hetkeksi haudan äärellä. Lähiomaiset voivat heittää arkulle muistohiekkaa tai kukkia ennen haudan sulkemista kannella.

Jos kukkatervehdykset on laskettu kappelissa tai kirkossa, ne asetetaan haudalle ilman muistolauseiden lukemista. Lopuksi voidaan laulaa virsi. Tämän jälkeen joku omaisista voi toivottaa läsnäolijat tervetulleiksi muistotilaisuuteen.

Hautakate ja -koristeet sisältävät herkästi syttyvää ainesta, joten peittämättömän haudan päälle ei saa laittaa kynttilöitä palamaan. Kynttilät tulee laittaa haudan vierele. Seurakuntayhtymä hoitaa haudan peittämisen. Omaiset voivat halutessaan noutaa haudalta kukkalaitteiden nauhat ja kortit. Seurakunta poistaa haudalta kukkalaitteet kesällä kahden viikon kuluttua ja talvella kuukauden kuluttua, mikäli omaiset eivät ole sitä tehneet. Talviaikana lumeen ja maahan kiinni jäätyneitä kukkalaitteita ei kuitenkaan voida poistaa.

Seurakuntayhtymä toimittaa uusille hautapaikoille haudan peittämisen yhteydessä valkoisen, nimitarralla varustetun ristin, joka voi olla haudalla enintään vuoden.

Uurnan laskeminen hautaan

Uurnan hautaan laskemiselle sovitaan aika seurakuntien palvelupisteissä vähintään viikkoa ennen tapahtumaa. Samalla sovitaan missä omaiset tapaavat suntion, joka ohjaa uurnan laskua. Uurnanlaskutilaisuudessa omaiset tai siunauksen toimittanut pappi voivat pitää pienen rukoushetken.

Omaiset voivat halutessaan peittää haudan. Seurakuntayhtymä varaa tätä varten jokaiseen uurnanlaskuun haudalle lapion. Mikäli omaiset eivät peitä hautaa, seurakuntayhtymä tekee sen.

Jos uurna lasketaan muistolehtoon tai urnapuistoon, omaiset eivät ole paikalla. Tällöin tarkka uurnan paikka on vain seurakuntayhtymän tiedossa.

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus on omaisten järjestämä juhla, jonka paikan omaiset valitsevat. Seurakunnalta voi myös vuokrata tilat muistotilaisuuden pitämiseen. Koronaepidemian aikana papit ja kanttorit eivät osallistu muistotilaisuuksiin.

Muistotilaisuudessa on tapana lukea adressit, laulaa virsiä ja muistella vainajaa. Perinteisesti muistotilaisuudessa on laulettu vainajalle rakkaita tai omaisille läheisiä virsiä.

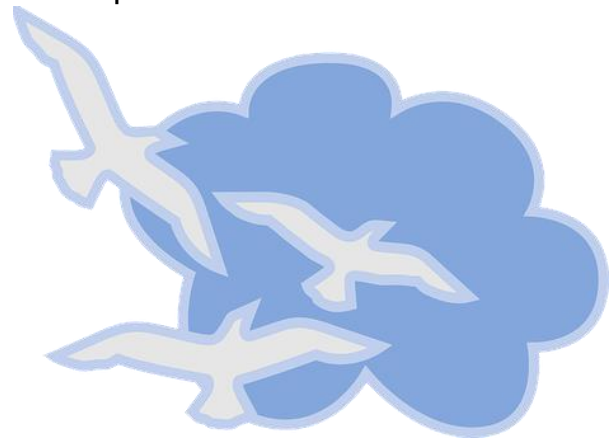
Erityiskysymyksiä

Siunauskappelin luovuttamisesta sellaiseen siunaukseen, jota ei suorita Suomen evankelisluterilaisen kirkon pappi, päättää kirkkoherra.

Surun aika

Toisinaan läheisestä luopumiseen on ollut aikaa valmistautua, ja tällöin surutyö on alkanut jo ennen kuolemaa. Jokainen suree omalla persoonallisella tavallaan. Se voi olla kaipauksen, avuttomuuden, mäsennuksen, pettymyksen, vihan ja katkeruuden tunteita, mutta myös helpotuksen, kiitollisuuden ja ilon kokemusta. Suru voi tuntua myös ruumiillisina tuntemuksina.

Suru kestää oman aikansa. Epätoivon hetkinä on tärkeää muistaa, että ajan kuluessa suru lievittyy. Kuolema erottaa läheisistä, mutta muistot ja yhteiset kokemukset jäävät jäljelle ja säilyvät.

Apua surussa hautajaisten jälkeen

Siunaava pappi ja muutkin seurakunnan työntekijät ovat käytettävissä henkilökohtaisiin keskusteluihin surun kohdattua. Seurakunnissa toimii sururyhmiä. Sururyhmään voi ilmoittautua seurakuntien diakoniatyöntekijöille. Sururyhmistä ilmoitetaan seurakunnan ilmoituksissa.

Etelä-Karjalassa toimii myös erityissururyhmiä lapsensa menettäneille ja itsemurhan tehneiden omaisille. Niistä ilmoitetaan lehdissä tai niistä voi kysellä seurakuntien diakoniatyöntekijöiltä.

Ehdotuksia hautajaisvirsiksi

Virsi

30	Maa on niin kaunis
249	Pois kirkas suvi kulkee
338	Päivä vain ja hetki kerrallansa
341	Kiitos sulle Jumalani
377	Sun haltuus, rakas Isäni
396	Käyn kohti sinua

Virsi

498	Nyt kulkee halki korpimaan
517	Herra, kädelläsi
555	Oi Herra, luoksein jää
600	Hyvyyden voiman ihmeelliseen suo- jaan
631	Oi Herra, jos mä matkamies maa

KIRKOT JA KAPPELIT

- Joutsenon kirkko, Penttiläntie 1, 54100 Joutseno, 040 3126 707
- Joutsenon srk:n kappeli, Lappeentie 1, 54100 Joutseno, 040 3126 268
- Lappeen Marian kirkko, Valtakatu 35, 53300 Lappeenranta, 040 3126 671
- Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1, 53300 Lappeenranta, 040 3126 371
- Lauritsalan kirkko, Kauppalankatu 1, 53300 Lappeenranta, 040 3126 471
- Lepoharjun kappeli, Ilottulantie 21, 53400 Lappeenranta, 040 3126 259
- Lepolan hautausmaan kappeli, Lepolankatu 11A, 53100 Lappeenranta, 040 3126 259
- Nuijamaan kirkko, Tassiantie 9, 54230 Nuijamaa
- Ristikankaan kappeli, Lavolankatu 17, 53600 Lappeenranta, 040 3126 252
- Sammonlahden kirkko, Hietakallionkatu 7, 53850 Lappeenranta, 040 3126 571
- Ylämaan hautausmaan (Lahnajärven) kappeli, Leinontie 61, 54410 Ylämaa
- Ylämaan kirkko, Koskentie 1, 54410 Ylämaa

HAUTAUSMAAT

- Joutsenon hautausmaat, Lappeentie 1, 54100 Joutseno 040 3126 268 tai 040 3126 269
- Lepoharjun hautausmaa, Ilottulantie 21, 53400 Lappeenranta 040 3126 258 tai 040 3126 259
- Lepolan hautausmaa, Lepolankatu 11A, 53100 Lappeenranta 040 3126 258 tai 040 3126 259
- Nuijamaan hautausmaa, Tassiantie 9, 54230 Nuijamaa 040 3126 258 tai 040 3126 259
- Rauhan hautausmaa, Reporaitti, 55320 Rauha
- Ristikankaan hautausmaa, Lavolankatu 17, 53600 Lappeenranta 040 3126 252 ja 040 3126 255
- Vanha hautausmaa, Kauppakatu 73, 53100 Lappeenranta 040 3126 255 ja 040 3126 252
- Ylämaan hautausmaa, Leinontie 61, 54410 Ylämaa 040 3126 265

*”Jumala, kuule minua.
Kallista korvasi huokausteni puoleen.
Minulla on niin ikävä,
niin sanomattoman ikävä.
Anna minulle voimia kantaa tämä suru.
Anna minulle lapsen usko,
niin että voisin turvallisesti
jättää rakkaani Sinun huomaasi,
sinun taivaaseesi.
Anna hänelle ikuinen rauhasi.
Anna iäisen valosi loistaa hänelle.
Ole hänelle armollinen
ja anna hänelle iankaikkinen elämä.
Tätä pyydän Poikasi
Jeesuksen Kristuksen,
Vapahtajamme armon
ja laupeuden tähden.
Aamen.”*

(Lainaus Matti Järveläisen Elämä jatkuu -kirjasesta)

Kansikuva: Sunisenselkä, Tiia Kankkunen